Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

15.9.2025 Diaarinro HE 74/2025

Ympäristöministeriön lausunto liikenne- ja viestintävaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönoton helpottamisesta, sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 249 ja 303 §:n muuttamisesta ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt ympäristöministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönoton helpottamisesta, sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 249 ja 303 §:n muuttamisesta ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta. Ympäristöministeriö pitää esitystä kannatettavana. Ympäristöministeriö esittää kuitenkin alla muutamia huomioita esityksestä.

Ympäristöministeriö kiittää liikenne- ja viestintäministeriötä hankkeen yhteydessä tehdystä yhteistyöstä. Ympäristöministeriö on 29.4. päivätyssä lausunnossaan kiinnittänyt huomiota rakennusvalvontaviranomaisiin kohdistuviin vaikutuksiin. Ympäristöministeriö on lausunnossaan katsonut, että esityksestä seuraavat vaikutukset rakennusvalvontaviranomaisten toimintaan olisivat vähäiset. Ympäristöministeriö on pitänyt ehdotettua teknisluonteista tarkistamista kannatettavana.

Ympäristöministeriö on pyytänyt jatkovalmistelussa kiinnittämään huomiota siihen, että rakennusvalvontaviranomaisen vastuuta ei voi ulottaa laajemmalle, kuin mitä rakentamislaissa (751/2023) on säädetty. Ympäristöministeriö on pyytänyt kiinnittämään huomiota myös tilanteisiin, joissa rakennuskohde olisi vapautettu rakentamisluvasta. Tällaiset kohteet tulevat viranomaisvalvonnan piiriin ainoastaan pistokoeluonteisesti jälkivalvonnassa, eikä niiden valvontaa voisi käytännössä ulottaa rakentamisluvasta vapautettuihin kohteisiin.

Tilanteissa, joissa rakennusvalvontaviranomainen katsoisi dokumentaation olevan riittämätöntä, olisi tärkeää määritellä rakennusvalvontaviranomaisen ja urakoitsijan vastuunjako niin, että se koskisi rakennusvalvonnan vastuiden osalta ainoastaan dokumentaation riittävyyttä. Tilanteissa, joissa rakennusvalvontaviranomainen käyttäisi rakentamislain eräitä pakkokeinoja, joihin esityksessäkin viitataan, haasteeksi saattaa muodostua sisäverkon vaatimustenmukaisuuden edellyttämä erityisasiantuntemus ja -ymmärrys, jota rakennusvalvontaviranomaiselta ei nähdäksemme voitaisi edellyttää. Myös pakkokeinoasioissa rakennusvalvontaviranomaisen toimivalta ja edellytykset olisi tarkoituksenmukaisinta rajoittaa dokumentaation riittävyyteen liittyviin seikkoihin ja kehotukseen dokumentaation korjaamiseksi puutteellisilta osin.

Asiakirjojen dokumentoinnin osalta ympäristöministeriö totesi, että niiden dokumentaatio tapahtunee osana rakentamislupaa ja –prosessia.

Ympäristöministeriön antamaa lausuntopalautetta on käsitelty pääasiassa ehdotuksen sivuilla 30 ja 31.

Ympäristöministeriö katsoo, että sivulle 38 ja 39 tehty ensimmäisen lakiehdotuksen 8 §:n perustelujen tarkennus on riittävä tältä osin. Esityksen perustelujen mukaan rakennusvalvontaviranomainen valvoisi vain rakentamista koskevaa dokumentaatiota. Ensimmäisen lakiehdotuksen 8 §:n 2 momentissa säädetään, että valvontatehtävät koskisivat vain luvanvaraisia rakennushankkeita. Ympäristöministeriö katsoo, että vaikka ehdotetun 8 §:n perusteluissa ei suoraan erotella luvasta vapautettuja hankkeita, tulee ympäristöministeriön lausunnossa lausuttu huomio luvasta vapautetuista hankkeista riittävästi huomioon sekä ehdotetusta 8 §:stä, että gigabittiasetuksen 10 artiklasta.

Ympäristöministeriön huomio vastuunjaon osalta on otettu myös huomioon säännöskohtaisissa perusteluissa. Ympäristöministeriö katsoo, että tältä osin vastuunjako on riittävä, mutta selkeyden vuoksi asiasta olisi tullut säätää laissa.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristöministeriön lausunnossa esitetyn asiakirjojen dokumentaation osalta ympäristöministeriö toteaa, että liikenne- ja viestintäministeriö on tehnyt ympäristöministeriön kanssa asiassa yhteistyötä ympäristöministeriön rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä annettavan asetuksen kanssa, jossa edellytettäisiin keräämään lupaa varten sisäverkkoja koskevia tietoja. Ympäristöministeriön asetus on kirjoittamishetkellä EU:n teknisessä notifikaatiomenettelyssä ja sen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026.

Ympäristöministeriö katsoo, että lausunnossa annetut huomiot on otettu huomioon hyvin.

Erityisasiantuntija Jaakko Rastas